

सुस्वागतम्

मराठी अध्यापन पध्दती

डॉ. वसुंधा विनोद देव

कृष्ण टौन्कभ | टफ्ठळ्ळ

presented by dr. vasudha v. dev /slide no.1

घटक 8 वा

- विषयशिक्षक – अर्हता – गुणवत्ता–व्यावसायिक विकास
- विषय शिक्षक संघटना.
- विषयशिक्षक अर्हता

घटक 8 वा

- बी.एड्. किंवा
- 1 ऑक्टो. 1970 पूर्वी नेमणूक झाली असल्यास

—
अ) कायद्याने स्थापित केलेल्या कोणत्याही विद्यापीठाची अध्यापन पदविका किंवा

ब) 1970 पूर्वी नेमणूक + महाराष्ट्र सरकारच्या शिक्षण खात्याने घेतलेली माध्यमिक शिक्षक अध्यापन प्रमाणपत्रपरीक्षा.

- पदवीधर नसलेल्या शिक्षकासाठी –
 1. माध्यमिक शालेय प्रमाणपत्र परीक्षा पास झाल्यानंतर 2 वर्षांचा अभ्यासक्रम असणारी शिक्षणशास्त्र पदविका किंवा
 2. 1 ऑक्टो 1970 पूर्वी नेमणूक झालेल्या व सलग सेवेत असणाऱ्या शिक्षकांसाठी महाराष्ट्र सरकारचे शिक्षण खाते व कायद्याने स्थापित झालेल्या विद्यापीठाची एस.टी. सी. परीक्षा. किंवा

- पदवीधर नसलेल्या शिक्षकासाठी –
- 3. 1 जून 1971 पूर्वी नेमणूक झालेल्या व सतत नोकरित असलेल्या शिक्षकांसाठी सरकारमान्य शारिरिक शिक्षक प्रमाणपत्र किंवा
- 4. महाराष्ट्र सरकारने मान्य केलेली पदविका व प्रमाणपत्र

मराठीचा प्राध्यापक व्यक्तिमत्त्व विषयक गुणवैशिष्ट्ये

- प्रसन्न व आदर निर्माण करणारे
- सुसंस्कृतता
- साहित्याबाबत आदर व प्रेम असावे
- वाचनाची आवड
- शिष्टाचार संमत वर्तन

मराठीचा प्राध्यापक व्यक्तिमत्त्व विषयक गुणवैशिष्ट्ये

- पोषाख सभ्य असावा
- बहुश्रुत असावा
- जीवनाच्या प्रति सकारात्मक दृष्टिकोन आवश्यक
- जीवनाविषयक स्वतःचे तत्त्वज्ञान असावे.
- भाषिक अभिव्यक्ती प्रभावी असावी
- प्रयोगशील व सृजनशीलता

मराठीचा प्राध्यापक

व्यक्तिमत्त्व विषयक गुणवैशिष्ट्ये

- प्रयोगशील व सृजनशीलता
- श्रसिक व विनोदी वृत्तीचा हवा
- अन्य भाषातील साहित्याशी त्याचा परिचय असावा.
- अभ्यासू
- प्रभावी वक्ता

व्यावसायिक गुणवैशिष्ट्ये

- भाषा व साहित्य हयांचा विशेष अभ्यास केलेला असावा.
- अध्यापन पध्दती व तंत्र हयावर विशेष प्रभुत्व असावे
- सेवांतर्गत प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून त्याने आपले ज्ञान अद्यायावत ठेवावे.
- वाणी शुध्द व प्रभावी असावी
- विविध सुक्ष्म कौशल्यावर प्रभुत्व हवे.

व्यावसायिक गुणवैशिष्ट्ये

- आकर्षक हस्ताक्षर
- संशोधन वृत्ती व प्रयोगशील
- अध्यापन विषयक सवयी, टीपणे काढणे, स्वाध्याय
- मानसशास्त्राचे ज्ञान असावे.
- भाषा शास्त्राची परीचय
- वर्ग व्यवस्थापनात पटाईत

अध्यापकाचा दृष्टीकोन

- विद्यार्थ्यांवर प्रेम
- विद्यार्थ्यां विकासात अभिरूची
- स्वतःच्या कामावर विश्वास.
- स्वतःचे काम आनंददायी वाटावे
- सहकार्य वृत्ती
- मराठीचा सार्थ अभिमान
- अध्यापनात रस

मराठी अध्यापकांच्या व्यावसायिक क्षमतांचा विकास

- सेवांपूर्व प्रशिक्षण
- सेवांतर्गत प्रशिक्षण
- निरंतर शिक्षण / प्रशिक्षण

राष्ट्रीय शैक्षणिक घोरण 1986

- शिक्षकांसाठी शिक्षण
- निरंतर शिक्षणावर भर
- प्राथमिक शिक्षक—जिल्हा निहाय शिक्षक प्रशिक्षण केंद्र
- माध्यमिक शिक्षक प्रशिक्षण संस्थाने उन्नयनीकरण.
- राष्ट्रीय शिक्षक प्रशिक्षण परिषदेला आवश्यक साधन सामुग्री पुरविली जाईल.

राष्ट्रीय शैक्षणिक घोरण 1986

- कृती कार्यक्रम :
- सेवांतर्गत प्रशिक्षणासाठी व्यवस्था, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परीषदेकडे.

परीषद सेवांतर्गत शिक्षणासाठी साहित्यानिर्मिती करेल.

प्राथमिक शिक्षकांसाठी सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रमाची प्रमुख जबाबदारी जिल्हा शिक्षक प्रशिक्षण संपल्यावर.

- दूर सेवांतर्गत शिक्षण योजना तयार करण्यात येईल.

आवश्यकता

- ज्ञानाचा प्रस्फोट
- समाजपरीवर्तन
- तंत्रज्ञानाचा विकास
- नवनवीन अध्यापन साधनांचा शोध.

कार्य वाहिन्या

- राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद
- राज्य दृकश्राव्य शिक्षण संस्था
- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ
- विस्तार सेवा विभाग
- दूरदर्शन रेडिओ वर्तमानपत्रे

मराठी भाषा शिक्षक संघटना

- आवश्यकता / उद्देश :
- शिक्षकांचे सहकार्य प्राप्त होण्यासाठी
- सेवांतर्गत प्रशिक्षणाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी
- अभ्यासक्रमाबाबत एकत्रित चर्चा करण्यासाठी
- अध्यापन विषयक एकत्रित चर्चा करण्यासाठी
- शिक्षकांच्या कृतिसंशोधनास सहाय्य करणे.
- कार्य गौरव करण्यासाठी

संघटना

स्वरूप

अध्यक्ष

सचिव

कार्यकारी मंडळ

सर्वसाधारण सभा

संघटनाची उद्दिष्टये व कार्य

- तज्ज्ञांची भाषणे आयोजित करणे.
- साहित्य विषयक प्रदर्शन भरविणे.
- विविध कार्यशाळा आयोजित करणे.
- मूल्यमापन साधनांची निर्मिती करणे.
- हुशार मंद विद्यार्थ्यांसाठी विशेष वर्गाचे आयोजन करणे.
- अभ्यास पुरक कार्यक्रमाचे व्यापक आयोजन करणे.

संघटनाची उद्दिष्टये व कार्य

- दृकश्राव्य साहित्याची निर्मिती करणे.
- मराठी भाषा शिक्षकांना मार्गदर्शन करणे.
- कृती संशोधनांना आर्थिक सहाय्य करणे.
- अध्यापन विषयक लेखांना प्रकाशित करण्यासाठी एखादी पत्रिका प्रकाशित करणे.
- अध्यापन विषयक पुस्तिकेचे प्रकाशन करणे.

धन्यवाद !

